

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre 8 — K
Félévre 4 — K
Negyedévre 2 — K

vidéken:

Egész évre 9 — K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felétős szerkesztő:
BELEZNAJ LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:
DARANYI FERENC.

A mi uj esztendőnk.

Divat manapság cikket írni az újévről. Minden újság vezércikkje e kényelmes témán áradozik. Mit hozott az elmúlt és mit hoz a jövőendő? Holmi gazdasági számításokat olvasunk és sok hazug reménységet és sok hazug csüggedést. Szinte nehéz hozzányulni a tollhoz, szinte nehéz fejelemezni a gondolatot és leszorítani azt az érzést, amely a múlt és jövő találkozáskor életre ébred.

Holott nem akarunk banálisak lenni. Nem akarunk belégaózni a frázisos tetszetős halmazába és nem áhítunk színes csafrangokra. Iparkodunk egyszerű, önámítás és mások szemébe való porhintés nélküli mérteget felállítani első évfolyamunk végén s a második kezdetén.

Lapunk indulásakor részletes programot adott, melynek rövid foglalatát így hangzott: *Hirdetni, ápolni kérti, követelni, fejleszteni mindent, ami jász és a jászokra üdvös és hasznos.* S ez a nemes cél vezette a jászágért s benne kivált jászberé-

nyért dolgozó tollunkat, midőn becsülettel, tisztességes fegyverekkel és önmagukhoz következetesen emeltük föl szavunkat minden oly dolog mellett ami anyagi és szellemi kulturális és gazdasági szempontból reánk nézve kívánatos, de kéréletlenül elszánt-sággal, el nem hallgatható szókimondással írunk minden olyan dolog ellen, ami reánk bármintó szempontból károsnak mutatkozott.

Sokan bosszankodtak, sokan mosolyogtak, sokan félték, midőn zászlónkra kimondottan odatűztük a Krisztusi elveket vallottuk, hogy *működésünkben minden téren a keresztény alapon állunk.* De mi elvek dolgában nem egyezkedünk 50 per centre. Látjuk a jelent, levonjuk tanulságait a jövőre, hogy minden országos, vagy helyi érdekű, politikai vagy gazdasági, népjóléti vagy köz-művelődési ügynek tengelyében ugyanaz a dolog áll — a *vallás.* Nos hát mi ott voltunk eddig is, ott leszünk ezután is ennek a vallásnak,

a pozitív hitnek védelmezésére.

Nyilvánosság elé lépésünk alkal-mával előre jeleztük, hogy a minden előtt szemet bunyás, a mindenkinek tömjénezés, az örökös pax-pax hangoztatás nem lévén elegendő — nem is lesz kenyérünk. „Mindenkinek elegend tenni lehetetlenség. *Tulságos békeszeretlet igen gyakran önzést rejt magában s csak nagyobbítja a küzdelem hevet elnapolva azt. A társadalmi béke oly becses, hogy érte nagyon sokat, még jelentékeny érdeket is föl kell adni: de mindig bűn érte föloldozni az igazságot vagy az igazságosságot*” — ezt írjuk lapunk első számában. Nyugodt lélekkel hivatkozhatunk olvasóinkra, hogy az igazság védelmében soha vissza nem rettentünk s éppen a mi kis társadalmunk békebotáninak azonnal első kísérletük után torokkura forrasztottuk a gyalázkodó szót s minden-kivel szemben kimondtuk az igazat

Tudtuk azt, hogy a mi kezde-ményezésünk röges ut lesz, mert elő-

TÁRCA.

Különös igazság-szolgálatás.

Írta: dr Merker Márton.

Kertemnek gyöngye egy fenyőfácska amelyet már néhány év óta szeretettel ápolgatok. Kedvet találtam benne, hogy e zöld csemekéi nagyra nővesszen. Zöld tüské ágcskái ki-kibontakoztak, gombkoronája kipatogott, fenyőillat terjedt kiskertemben. A havasok e kedves gyermeke talán érezte is azt a gyöngéd, nagy szeretetet, amellyel gondoztam.

Lassan, szépcéknél fejlődött, erősödött, megnőtt. Igazi örömlink lett benne. Gyönyörűség volt nézni, ha zöld tül rajta ott reszkedett a harmat, vagy ha rajta csillogott a nyári felhő langyos könnyűje.

Karcsun, egyenesen, büszkén emelkedett ki az apróbb cserjék és bokrok közül. Én már ábrándozni kezdtem arról,

milyen szép lesz majd a házam előtti kis kertem szegényen büszkelkedő fenyő.

Amde sorsa, végre az már az ábrándozásnak, hogy szétfoszoljék.

Ugy is történt. Egy téli reggelen, rövid idővel a karcsóny előtt délelőtti fenyőfám ott hevert lábaimnál széthasadtan forgácsokban.

Sadár fenyőfám sehol sincs, eltűnt. A hőmézőben csak a fehér tönk látszik ki. Valaki kegyetlen kézzel faragta zöld ked-vencemét. Gonosz tett ez, amely gyilkosság vehető. Vagy nem gyilkosság-e kioltani egy ilyen fiatal életet? Sirtam, zokogtam, mert kedvettem volt, s most halott.

Amint ott busulok és vizsgálom fenyőfámnak maradványát, rám köszönt szomszédom a doktor.

— Jó napot, szomszéd, mivel foglalatokodik.

Halottat siratok! Micsoda halottat? — volt a kérdés.

— Valami nyomorult gazember kivágta fenyőfácskát.

— Ej-e! Most már világos minden előttem. Megengedi szomszéduram, men-

jünk fel a verandára. — Itt aztán közel hajolt hozzám, szokásához híven, mert minden kicsiséget afféle bizalmassággal sug meg s így szólt:

— Maga úgy tudom időmber, ha akarja mondok egy történetet, hogy azt megírja.

— Nézetn rá kíváncsian, mert nem értem, mit akar. Mégis azt feleltem miért ne? Készönettel, vagyok érie, ha elmondaná.

— Szomszéduram egyszerű történet, de különös benne az igazság-szolgálatás. Nagyon érdekes lehet a dolog. Valóban az, Szomszéd halottat siratott? Én pedig ugyancsak halottól jövők.

— Itt a falun? Igen a szomszédban a kis bíró lánkjája halt meg.

— A kis Marcsa?

— Az a. Karácsony szent estjén szerencsétlenségemre esett áldozattá. A karácsonyfán meg égiek az apró viaszgyertyák és a szülők gondatlanságból magára hagyták benn a gyermeket. Hogy történt, hogy nem, a jó Isten tudja, s a megmondhatója, a kis Marcsának lángot fogott a

ítéletekkel, gunyolódással, meg nem értéssel és elfogultsággal fogunk találkozni, de bízva ügynök igazságában, meggyőződésünk tisztaságában, intencióink őszinteségében és eszméink életrevalóságában, kis csapatunk szerény Dávid fegyverzetben, de Istenne vetett bizalommal és az akkor még csak remélt olvasó közönség megértő támogatására számítva odaállott a katolikus hírlapírók kised taborába. S egy év múltán nemes önérettel, a dicsekvéstől és elbizakodottságtól egyaránt távolálló önértékeléssel konstatálhatjuk, hogy erősek lettünk. Emelt fővel járhatunk. Terméketlen talajba gyökeret mélyesztettünk. Terjeszkedésünk nyilvánvaló. Előfizetőink száma — szépen felszokott. Az országnak igen sok részében vannak olvasóink. Itthon beszélnek rólunk, gunyolnak bennünket vagy félnek tőlünk, helyesséssel buzdítanak, országosn elterjedt lapok átvesszik cikkeinket mások a tenia szennyes áradatait zudítják reánk, szóval jobárárt és ellenség tudomást vesz rólunk.

Mind ez így magában biztató tünet. Így magában szemléelve is előszlatja a jelentéktelenség tünetét. *Vagyunk valamik!* S ez a tudat már önértet, az önértet már erő és az erő már vonzási törvény. Az erő vonza a gyengéket, hódítja a közömböket, leszereli a gunyolódokat. Érezzük, hogy új esztendőnk a harcok esztendeje leszén. A tettek ideje elérkezett. Az élet sürget.

A tétlen várakozásnak nincs helye. *A türelem lassan tespedéssé*

ruhácskája és súlyosan megégett. A szőlők már későn vették észre. A lényuka négy napi kilodás után meghalt.

— Szegény ártatlan jószág! Nem gondolt még semmire? Nem.

— Nem gondolja, hogy ez valami összefüggésben van a szomszéduram fenynyőfacsájával?

— Sejtlemem sincs róla.

— Hat elmondom. Távözomszor a megórtó anya zokogott és kezeit tördelve folyton ezt mondogatta: „Tudtam hogy baj lesz, tudtam, hogy baj lesz.”

— Tudja, hát honnan?

— Kérdésemre nem adott választ s az utána nézett.

— Észrevettem, hogy itt valami lap-pang, itt valami titok fog kipattanni.

Azután megszólalt!

— Az a karácsonya, az a fenyo! lopott jószág. Az uram a szomszéd kertből hozta. Nem hozhatott az szerencsét.

Sietve ejöttem, mert nem lehetett megvigasztalni az asszonyt. most már sejtji szomszéduram, mily után került nekik ez a nem igaz után szerzett karácsonya.

— Az én dédelgetett fenynyőfacsám volt ...

satnyul s az ingadózás már közel jár a gyvásághoz. Akiben a jázs-ság és városunk kulturális és anyagi emelésének vágya és akarata meg van, aki a vallást nem tartja ünnepi külsőségeknek, anelyet bérmláskor a püspök előtt vagy *papi asztaloknál nem árt néha filogratni*, hanem átlátja és érzi annak nemzetközönvaló erejét, az meg fogja találni az utat abba a táborba, melybe mi is táborozzuk a lelkes katonákat. Mi írni, szólni, kiáltani fogunk ezért is s nem engedjük magunkat némaságra kárhoztatni akkor, midőnk ellenségeink már nálunk is mozognak, hintik hitetlen eszméiket, sőt nem egyszer már ávöltenek is.

Programunk marad a régi. Látjuk azt, hogy ugy az országos politikát érintő, mint a városi kormányzat hatáskörébe tartozó ügyekben sok a kívánni, rendezni, javítani való. Társadalmi, közművelődési, népiéleti, szervezkedési, szövetkezeti, hitéleti, vallási téren is súlyos hibák és mulasztások terhelik lelkünket. Munkaerő tehát van bőven. Az újév nem egyetlen nem az első ünnepnapból áll. Az új év hétköznapokká telt s talán minden hétköznap a küzdelem ünnepevé avázódik. A munkából ezentul is ki fogjuk venni részünket. Csupán kettőt kérünk: szellemi munkásokat nemes eszméink hirdetéséhez s az olvasóközönség pártoló támogatását s lapunk felkarolását. Mi bizon programunk, szent ügyünk végső diadalában. De míg az eljő, aedig dolgozni akarunk és fogunk.

A JÁSZ UJSÁG.

Az 1911. é. elejével új előfizetőink számára új előfizetést nyitunk és vezető sorainkban változó programunk alapján újult erővel, a jövőbe vetett erős bizalommal szállunk sikra. És hogy olvasóink és lapunk barátai tájékozva legyenek ma már mindeu tekintetben megismosodott lapunk belső szellemi erejétől, ide iktatjuk munkatársaink névsorát.

Belső dolgozó társaink:

Anvander Andor hitoktató, főmunkatárs.

Dr Bary József hittanár.

Beleznay Ferenc v. hivatalnok.

Kiss János s. lelkész.

Rée János dohánybevé. hiv. igazgató.

Legeza Mihály iparisk. igazgató.

Simonyi Gyula főgymn. tanár.

Dr Viszkey Béla jársorvos.

Munkatársaink:

Dr Antalfy Endre kereskedelmi iskolai

tanár Marosvásárhely.

Dr Bartalos Gyula kanonok Eger.

Dr Bary István ügyvéd Eger.

Dr Bary Károly lapszerkesztő Eger.
Bene Mihály plebánus Mesterszállás.
Dráva János káptán Jászdósa.
Drebitka Ferenc tanár Kalocsa.
Dr Kiss Menyhért pénzügyi titkár Bpest.
Mogán Ákos hitoktató Jászdósa.
Dr Kele József főigazgató Szolnok.
Kovács Mihály plebánus Felsőszentgyörgy.
Dr Némegy Gyula ügyvéd Szege.
Pethes Gyula tanfelügyelő hiv. Kassa.
Dr Pinter Jenő tanár Budapest.
Nagy László Endre s. jegyző Jásztelek.
Rebly Lajos tanár Jászdósa.
Szabó István tanár Jásztelek.
Szabó János vasuti pénztárnok Mezőtúr.
Tarnay Alajos zenetanár Budapest.
Dr Torday Ányos tanár Baja.
Urbán János plebánus Kiskundorozsma.
Vass János tanár Losonc.
Bodnár Gáspár lapszerkesztő Szatmár.
Dr Merker Márton tanár

Ezen hatalmas jeles és tollforgató gárdára támaszkodva indítjuk útra lapunkat az új 1911-ik esztendőben.
Kérjük a nagyközönség szives támogatását

Darányi Ferenc, **Beleznay László,**
laptulajdonos. felelős szerkesztő.

Megeyi és városi ügyek

A megeyi bizottságokba a jázság területéről a legutóbb tartott évnegyedes vármegyei közgyűlés alkalmával beválasztottak, az *átlatoló választmányba*: dr Pethes László, Bathó János, Simon Ferenc, dr Almásy László, Vinkler Bertalan főnyezaru-ról, Balázsovich Ernő, Antal Sándor, Dósa József. A *közegészségügyi bizottságba*: dr Küry Albert, Varga István, dr Cseh József, Koncsek István, Simon Ferenc, Hebrony Kálmán és Huba Lajos. A *sorozatbizottságok* polgári elnökei közé: Antal Sándor A központi mérőgazdasági bizottságba, a jársfelsőjárásból: Vinkler Bertalan, Thurócy István, Gumbert János, Lukácsi Imre és dr Kócian Geza. A jársalójárásban: Antal Sándor, Kócó Elek rendes, Brachfeld Sándor, Kintl József és Ehrlich Adolf póttárogok. A *Sámsza* alapítványi bizottságba: dr Küry Albert, Erdős András, Simon Ferenc, Dósa József.

Alapítványnyertes járszűli. A közgazgatási tanfolyam hallgatói számára tett vármegyei alapítvány 100 koronás évi kamattal Tázó Gyula helybeli születésű, a debreceni közg. tanfolyam hallgatója, Lackovics Adorján városi ígató mostoha fia nyerte el.

Népszámlálási iroda. A ma folyó hó 1-ével kezdődő 10 napig tartó általános népszámlálás idejének tartama *Mező Dezső* h. polgármester, mint a népszámlálási munkálatok vezetője állandó irodát tart fenn a város székházánál, hol ugy a népszámlálási biztosok, mint a nagyközönség a népszámlálási módzolatokra néve bármikor felvilágosítást s esetleg úbaigazítást nyerhetnek.

A járs és piszkos járdáj tulajdonosi, illetve azon ház és telektulajdonosok, kiknek háza vagy telke előtt a gyalogjáró pontosan és rendszeren nem lett tisztítva — egyre-másra citaltának a rendőrkapitányságra, hol ellenük eljárás tételét folyamathat. E tekintetben bizony kiánatos, hogy a rendőrkapitányság egyelosen járjon el és szigorú büntetést mérjen azokra, kik a gyalogjárókat a sártól és hótól rendszeren nem takarítják.

Kezdődik a munka

Ha egyelőre kívüli hagyva azt, hogy minden tekintetben alakult intézménynek is kell esnie a gyermekbetegségeknek a szigorú kritika szemüvegén nézzük az egy éves múltit visszatekintő közp. kath. körhöz, ha azt, hogy tizenötöt rázaban nagy katholicus városban legyen, de vallási-hovatartozáságra nézve csaknem egészen tagokazonos „intelligens” osztályú városban akkoráig tömegtet „katholikus” körbe összehozni is nagy haladás, szem előtt tévesztjük, — akkor talán magunk is elismerjük, hogy vannak aprókös dolgok, amiket mi is másoknál szeretlenebb látni a közp. kath. körben, mint a városban, vagy csak látni is, amik nincsenek. Amde tagadhatatlan, hogy a kör nem csupán a címtáblából és pecsétnyomából áll, működése nem csupán a kasszánál jellegben merül ki, hanem komolyan foglalkozik a tagok kulturális, társadalmi és gazdasági helyzetének emelésével. Hogy erre a főzsméket a vállalkozás szellemében a tudás és az ismeret közös egyéni jeltelet megvannak, akkor bizonyosságot tett az elmúlt nagybűri ismeretterjesztő előadások változatos sorozata, melyeket mindannyian örömmel és élvezettel hallgattunk végig.

Azonban még a múlt évi előadások jobbra: *elméleti tudást* adtak a kifejtésükben is megvilágított emóciókat nem is akartak kelteni, — addig most a *gyakorlati élet szükségleteit*, az anyagi vagy szerelmi, vallási, társadalmi, szövetkezeti kérdések kerültek törvényre, amelyek leterjedésük után az utolsó felhangzó tapasztalást nem lesz elintézte egy-egy előadott téma, hanem nyomon követi a megváltoztatásra való szervezkedés, az eszmék, elvek átvitelére a szűke mindennapi életbe.

Már a népszövetségi gyűlésen is elhangzott egy ilyen előadás az oly „hasznos tejszövetkezetekről”, amit a nagytermetű mérnök illatosságok egymás között is megillemlyvetés nem nyugszik, míg idővel meg nem alakítja. Az idei munkáshoz a „szövetkezet” eszmé népszerűsítésével kezdődött a közp. kath. körben. Erre enged következtetni az az örömdetes hír is, hogy *gyűlési protokoll, vesztésezt, ünnepek egy illusztrált fénykép városunkba érkezni*, aki a körben előadást tart a szövetkezeti ügyekről. Az országos név, mindenféle rajongóval fizetett és szeretettel népszerű előadó, a szövetkezeti ügy nagy és faradhatatlan apostola, az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* megbízott titkára: *Moskó Pál dr. fog. a közp. kath. körben előadást tartani.*

A Gazdasági népszövetség ezen agilis, nagytekintélyű vezérlel józonnal fűszerezett beszédekben oly elbűnöző, tanulságos és könnyen érthető népszerű modorban verbuvalja a szövetkezők szívét, hogy általuk egyszerű megfordult, ott nem sokat, haagadnak az emberek, hanem az ige mindentellett, tette, érte. Ezért — bár ő sohasem politizál — bizonyos körök szászor jobban félnek tőle, mint bárki másától.

A szövetkezők úgy ezen nagynevű apostolait, az igazságok lelkes jobárját halgassák meg mindenki. Az előadás pontos ideje józ esztendőnk szármakban feltűnik beunkkel jelenetét fogjuk. Addig is adjuk tovább a szót, hogy minél többben legyünk ott és tanuljunk.

Beszámoló.

Tartalom: A közp. kath. körben a népszövetségi gyűlésen **AVANDER ANDOR**.

Katholikus Testvérek! Mondják, hogy ha a kagyló belsejébe egy idegen test jut bele, amelyet a kagyló kivetni magából

nem tud, a kagyló kinos fájdalmában megcsúszli az idegen gyöngyöt. Az országos katholicizmus kagylójába számos idegen test jutott bele, mely szipolyítja, kínozza s a magyar katholicizmus háromi évvel ezelőtt megszűnt az igaz gyöngyöt, a katholicus Népszövetséget.

A kezdeményezők maroknyi seregéből már egy hatalmas 240.000-nél több katholicus magába foglalta, szerezte lelt. Jó barát és ellenség ámulva és bámulva láthatta, hogy a katholicus vallás védelmére, a köznép, a kisemberek felvilágosítására, tántosítására, az igaz tudomány népszerű terjesztésére, a minden oldalról szorongatott katholicus magyarországi elmaradásra s ügyes-bajos dolgaiban ingyen tanácsot, utbaigazításokkal való támogatására alakult katholicus Népszövetség rövid 3 év alatt Magyarország valamennyi egyesületét önási mértékben felülmúló haladásra tette s ma már közel negyedszázaddal járva van.

Ha szükség volt még olyan eseményekre, amelyek meggyőzték a nagyothalló és rövidlátó katholicusokat is arról, hogy hitünk védelmére és a jövőnk sítzdelmeire való előkészítés — szemponjtából szükség van a legszélesebb körre kiterjedő és a legelsőszöbbszervező munkára, az elmúlt 1910 év meghozta azokat az eseményeket is. Igazán csak az volna ma már kétségbe a népszövetségi szervezet szükségét, fejlesztésének végtelen fontosságát, aki az ellenfelet a hit és hazá, a nép és a keresztény igazságok ellenfeleinek mozgásait nem akarja látni, hangos kijáratot törvények nem akarja hallani, aki tehát a kétségben megtagadott, akire a katholicusok a maguk harcában nem számíthatnak.

Aki azonban nem rez az ellenséggel s akiben nincs is meg az a természet, hogy szó nélkül engedjen ártatlanpör mindazt, ami előtte szent és kedves, az ellenfelet igaz örömdével állapítja meg, hogy ha nagy erővel törének a tontás és rombolás, nagyobbodó erővel folyik a javítás, az építés munkája is. Az előbbi végzik a szabadkőművesség vezetése alatt az újságok nagyrésze, a különféle nevek alatt működő társaságok és klubok, gazdasági és közmívelődési szervezeteik, a jayvítási munkát pedig a krisztusi-evangélium szellemében, a nép iránti szeretettel indítatva végzik a Katholicus Népszövetség immár 3 éven át. Ennek a tevékenységnek harmadik évet akarjuk ma méltatni, amikor áttekintünk azon a munkán, melyet a katholicus Népszövetség az 1910. évben kifejtett.

Mindenekelőtt arról kellett lektetni a fősúlyt, hogy egyint maradjon az a tábor, amelyet az előző évben sikerült összehozni, merf a katholicus Népszövetség csak egy-egy tagot a tagokat. Ez nem volt eddig nehéz munka. Akiben egyszer sikerült felébreszteni az alvó lelkesmeretet, akinek szívében a Népszövetség egyszer föl tudta szítani a felkeltését, lángját, akiben egyszer érelyesen és tevékenyen mozdult meg a katholicus, az nem igen sárgul többé vissza az előbbi telenségbe és közönyös állapotba. Nem is igen sárgulhat, mert hiszen a Népszövetségnek éppen abban van a lé-

nyege és életrevalóságának titka, hogy aközhez egyszer hozzájár, ahhoz állandó, járul szorgolók a maga irattalval és gúllésével és nem hagyja többé visszszelni, hanem halja, előre a tudás, a hitvallás, az önszegélyes útján. A népszövetség tehát nem igen szokott sok régi tagot veszíteni. Akad, hogyne akadon ugyan is, aki elmarad. Hiszen a rostából is kihull az a rész, az eszmé, amely nem elég igaz, meg elég győzeses, nem elég egészséges.

Nagyból munka volt azonban új tagokat szerzeni, a tábor szímban is megnevelni. A hamis próféta résen állottak, és mindenütt hirtették a konkolyt. Sok gyengelejt embert megzavartak vagy itéltelmeltettek. A tagtöbbség munka útjában állott éppen a legalkalmasabb hónapokban a képviselőválasztás a tavasszal és őszel a fekete rem, az árszaki kolerá törvényes terjedése. A Népszövetség is kénytelen volt gyűléseinek egész sorozatáról lemondani s nagyon sok területen nem lehetett az eszmé igéit elhívenni. 1136 nyilvános népgyűlést azért mégis tartott a Népszövetség és 2000 értekezletet, amennyit egyetlen szövetség sem az országban. S az akadályok dacára is a tagok száma 220 ezerrel 240 ezerre emelkedett egy év alatt. A benne létező élet és erő legelőzőtí mindon akadályt s a szervező munka eredménye a körülményekhez képest lenyes.

Az együttes óriási táborban aztán hatalmas arányokban és ókos tervezéssel végeztek az oktatás munkáját. Nincs szervezet, amely ezen a téren még csak nyomában is léphetne a Népszövetségnek 2 millió 281 ezer 384 fűzetben és laplapon, 1 millió 330 ezer 136 fűzetben szórta szét a tudánkat, intéseket, óvásokat, tanácsokat ígért az egész országra. 3 millió 811 ezer 531 nyomtatványt küldött, szét a Népszövetség. Ezekben a nyomtatványokban mindig olyan dolgokról beszéltek a lángelűk vezettek, amit nekünk vagy mint katholicusoknak helyesen tudnunk kell, vagy mint a megéltetésért harcoló embereknek tudnunk nagyon hasznos.

Több cikk kioktatott bennünket, hogy a választások alkalmával hogyan tartassuk szem előtt a kath. közérdeket. Az iparosság tanítására irányultak: A kisiparosok és a városok, A kisiparosok helyzete, Hogyan dolgozkozzék a kisiparos, A kisiparos és a szövetkezők című cikkeik. A gazdálkodó közönségnek szoltak: Baróhittényészet, A búzatermelés új módja, Dinnyészet, A kukorica művelése, Vedekező az aszály ellen, Tavasszi földmunkák, Állatkereskedelelem, Bogyógyartermelésünk főközszék, Vöröshagyma termesztése, A sertéshíztartás, A gyöngyivétel, A hűtőáruság és a gazdasági szí címűek. A jogi dolgokban való jártasságot kívánta terjeszteni a Népszövetség a következő cikkeikkel: A hadhittényességi díj, A házbéradó, Gépvásárlás, A végrehajtási törvény magyarázata, A katonák aratási szabadságolása, Az orjólott mezei gazdaságok birtokosainak katonai kedvezménye, A választási szízesítések elleni orvosság, továbbá a közérdektől jogesetekre adott feleletekkel. A szövetkezeti ügyet számtalan cikk szolgált. A vezer-

cikkék és újsárok, küzöttek különösen az, amely „A szekularizáció tablái” címen jelent meg. Figyelemre méltó állandóan ellenfeleink aknunkunkra és veszedelmes átközéseire. Maga a rendes taglétszám, mely 1 karónál egy vastag papírral együtt minden tagnak kijárt, kiten a rüppártól néha 512 órád. Ilyen vasok kötetet egy koronát emeli Magyarországot adni nem tud. Akai akar okálni, akai akar tanulni, pedig arra ma csapás iránti szükség van, az oktatás, tanítás azért az egy korona tandíjért eléget.

S ezt a tandíjat a Népszövetség annál, aminek arra szüksége van, a jövőben meg is kívánja tolni. A központi irodában már megsejteszték az új gazdasági tanácsadó osztályt. Az lesz ennek a rendeltetése, tanulmányi, hogy a földművelő, bor- és gyümölcsstermelő, állattartó, háziiparral foglalkozó tagoknak legyen segítségükre addor, amikor valami, a gazdaságuk körébe vágó tanácsra van szükségük. Sokszor van a gazdálkodó ember abban a helyzetben, hogy szeretne valami új dolgot kezdeni, de nem egészen bizonyos benne, hogy mi annak a legképrőbb módja. Mások meg látja, hogy valami munkája nem sikerül úgy, ahogy kellene, valamelyik termény nem válik úgy be, mint a hogy remélte. Tudja, hogy hiba van valahol a kreta körül, de vagy nem tudja, hogy mi, vagy nem tudja, hogy mi-képen kell rajta segíteni. A jövő évtől kezdve ilyenkor a Népszövetség gazdasági osztályához fordul tanácsért s ha sikerül neki a levezetés az ügy-bajos dolgát jól megértetni, akkor a legbizalmasabb szakembereitől kap szakértői tanácsot, utbagaztást és pedig ingyen.

A Népszövetség továbbá tagjainak ingyen közvetíti a jelzőlos kölcsönöket. Lépten nyomon tapasztalata ugyanis a Népszövetség a hozzá érkezett panaszokból, hogy a kölcsönre szoruló emberek szűkösállagát és járulékszegységét legkisebb mértékben segíti. A gazdálkodóhoz, hogy belterjes, mintaszere, jövedelméhez legyen, pénz kell. Ezt a pénzt pedig legtanácsosabb hosszú lejáratú kölcsönként megszerezni, mert ennek visszafizetése nem okoz nehézséget. Hogy tehát a Népszövetség egy részt tagjait megmentsse az ügynökök zsarolásaitól, másrészt a kölcsönre szorulóknak kezükre jérjen, megkezdi az ingyenes jelzőlos kölcsön közvetítést. Az eredményről tanúskodik az, hogy létevé alatt a Népszövetség 685,900 kor. kölcsönt közvetített ingyen. Elosztotta a Kisbírt. Földhitelintézet 30.630 koronát, a többi százezeret részint már megszavazta és kifejtette, részint most vannak bekezelés vagy tárgyát alati.

Bezáromlomban meg egy népszövetségi intézményt illette annak működését kell ismertetnem. Ez a népvédő iroda. Erről már három éve tudjuk, hogy mi a feladata. Ügy-bajos, peres és perenkívüli jogi dolgainak ad ingyenes tanácsot. Kérdésben csak a központban volt tanácsadó népszövetségi ügyvéd, ma már 127 városban, községben 150 katholikus ügyvéd ad ingyenes jogi tanácsot a népszövetségi tagoknak.

Magá a központi iroda ebben az évben 8,304 ügyet intézett el. Személyesen megjelent a központi irodában 1362 tag, amely ügyek, amelyben különféle hatóságok és minisztériumokból el kellett járni 2163 tagjainkunknak volt. A többi 4929 leveleken kint és kapott tanácsot. A vihem népszövetségi ügyvédek 10,215 esetben adtak jogi tanácsot. Összesen tehát 18,579 esetben ingyen ügyvédi, lelkiismeretes tanácsot kaptak a tagok s hogy ezen tanácsok és minisztériumok, hatóságoknál való eljárások pénzértékben mennyit érnek a tagoknak, azt csak a jó Isten tudja, de annyit minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy annyi koronát bizonyosan amennyit az összes 240 ezer tag a központnak befizetett s érte annyi mindent kapott.

Meg kell végül itt emlékeznem arról is, hogy a végecékkel dolgozó nagykereskedők és gyárosok visszajelzéseinek megközlására a népszövetség igazgató tagjai, kik nagyszámban vannak a parlamentben is, a képviselőházban mindent elkövettek és sikerült is a polgári perrendtartásról szóló törvénybe olyan intézkedéseket fölvetni, amelyek a jövőre megvédik a polgárságot az ügynöki becsapások és visszaélések ellen.

Ime az én beszámolóim a kath. Népszövetségről. Hogy Jászberényben hogy áll és mit tett és segített, azt majd hivatalosabb mondjak el. Hogy miért nem szervezedünk largébbben, hatalmasabban eddig városunkban, annak sok oka van, amiket itt felsorolom hosszas volna. De hogy oktató, tanító és felvilágosító munkáját iratvali különben végzi, arra bizonyos a tagok folytonos szaporodása, öntudatos kath. gondolkodása. Hogy pedig mit segített a bajbajlott tagoknál, azt majd a népszövetség dérek ígyszer: Oláh doktor úr fogja ismertetni.

Azon nem fog keszélyközni senki, hogy a kath. hit és a keresztény nép minden ellensége jatekzó dühvel ezerte a Népszövetségnek és az ország, erdélyben és a népre néve végletlenül hasznos munkáját. Minden hatalmat mozgósítottak ellen. Szeretnek összehúzni, lerombolni, mert romboló szándékaiknak útjában áll. De nekünk nem szabad engednünk, hogy ez a mentvárunk meggyengüljön. Nem szabad megengedni, hogy a falakból akár csak egy tégl is kiválik. Valamennyien tagjai maradjunk s tábornak, sőt azon leszünk, hogy unjonc is hozunk maunkkal a 2-3 éves katonák köré.

Folytatjuk.

UJDONSÁGOK.

Olvassóink, munkatársainknak, és levelezőinknek boldog új évet kívánunk.

Hálaadás December 31-én este 6 órakor háladáó istentisztelet volt a szentkúti és a lőtemplomban. Utóbb helyen a szentbessédt Erdős András plébánosuk tartotta

Érseki jogtanácsos. Lapunk zartárok a Hevesvárvai Hírnap szerkesztőségétől veit távirati értesítés szerint dr. Barsy István most megválasztott kaptalani ügyész lapunk jeles munkatársát Lamassa bírókora érsek jogtanácsosává nevezte ki.

Tanári előléptetés. A vallás és közoktatási gy. min. miniszter Deák Ferenc jászberényi kir. főgimnázium tanárát a VIII-ik fizetési osztály III-ik fokozatába sorozással léptette elő.

— Újév a városházán. A város tanácsa és tisztelői kara ma délelőtt 11 órakor tisztelt Mosó Dezso előtanácsos h. polgármester vezetés alatt Konkéc István polgármesternél, amidőn is az újév alkalmából Mosó h. polgármester fogja a város fejét a tanács és a tisztikar nevében üdvözölni.

— Egyetemi vizsga. H. Belezay Mór, fő kántornok és dalkörnök dérek karagárdájának fia a múlt héten szerette meg a budapesti kúrszalon a grógszerzési okleveleit igény, ki sikert vizsgázás után. Sok szerencsét hozzá!

— Új irótagyártó. Ridarszik Imrét, kil a királyi elismerő kegy nem régen egy kanonokká nevezett ki, most újabb kifizetésért. Bismokor érsek urnak őt az érseki iroda igazgatójává tette.

— Nyilvános nyugtázás. A helyueli rom. kat. Legényegyletet 1910 dec 26-án tartott karácsonyi pásztorjátéka alkalmával felhívték a szüzek voltak: dr. Vasznek Béla 2. főt, Lukács Ferenc 2. Szavla Iván 1 kor., és Mészáros Dezso 40 fill. a neimes szívű adakozók fogadják az egyesített híllás köszönetét.

— Népszámítás megkezdődik városunkban január elsőjén. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy minden házati kifizetés kéznél a házszámjegyet s az adó könyvet, mikre a számláló biztosoknak szükségük van.

— A „Kath. Népszövetség” Felsőszentgyörgyön karácsony 2-ik napján beszámoló gyűlést tartott az iskolában, melyet ez alkalommal szüfélség megtöltött a nép Nagy érdeklődéssel hallgatták Kovács Mihály plébános beszédét, ki a Népszövetség az évi működéséről, annak minélitől szorult olyan meggyőzően, hogy sokan jelenektek új tagokul. Utána Markovics István kántor ismertette a szüzeket általában és részletesen a hitésröveket használt fejtette, s ennek lapcsán beszámolt a felsőszentgyörgyi hitésröveket az évi márc. 1-ől való működéséről.

— A Felsőszentgyörgyön rendezett pásztorjáték dec. 24-25-én 76 kor. 94 fill. jövedelmét. Mely összegből a kiadások levonása után jótékony célra fordított 46 kor. 67 fillér. — A gyermekek szép izelű játéka Vas Erzsébet tanítónő, Ujlafussy Matild gyermektelep felügyelőnő és Markovics István kántortartó fő dícséri.

— Teti hangversenyek. A jászberényi zenekedvelők hangversenyének rendezése a következőkét közli:

A 2. hangverseny 1911 január hó 14-én lesz. Reaztvevő a Waldbauer-Kerpely vonós-négyes és Adler Mariame. A fiatal zenegárda művészei ök. Egy csapásra meghódították a közönséget úgy, hogy Pesten sinc, idegen nagy zenekelő beemutakozása a Waldbauer-Kerpely négyes közreműködése nélkül. Hangversenyi pedig Budapest első rendű zene esemény. Kerpely cél-művész csak a minap játszott a filharmónikus koncertjén, a művészek ezen legelő fórumán. Az összes újságok tanúsága szerint győzömes hatással. Különbben nincs hónap hogy nevével ne találkoznánk az újságok hasznáiban. A vonós-négyes tagjai: Waldbauer Imre (első hegedű), Temesváry Rezső (második hegedű), Molnár Anta (első hegedű) és Kerpely Jenő (fő hegedű). A hangverseny műsora a következő 1. Mozart: G-dur négyes. (Allegro-Menuetto-Adante-Presto). 2. Popper: Magyar rapszódia; játszta Kerpely Jenő 3. Weiner Gyoz: Es-dur vonós-négyesből; Scherro-Presto 4. Hubay Jenő: Csárda jelenet; játszta Waldbauer Imre. 5. Dohnányi E. Zongorahatóból; Allegro-

Finale. A zongora részt Adler Mariane játssza, a ki a pesti hangversenyek egyik legkeresettebb zongora művésznője.

A jegyek kiosztásába egy kis változatot eszközöl a rendezőség. A bérletek többször kellett felkeresni vagy kellemetlen időben alkalmatlankodott a jegy kiborod. Eppen ezért január 4-től 10-ig a bérletek Verres Adolf könyvkereskedésében válthatók ki jegyeket. Ugyanott láttamozással ismerik el a jegyek átvételét. Fenmaradt jegyek ugyanott kaphatók lesznek.

A hangverseny egyike lesz a nagyszabásuabbnak és így kérjük a közönséget, hogy minél előbb gondoskodjék jegyziktség-létéről.

— **Gyűjtés az afrikai missziók javára.** Rettenetes az a testi lelki sötétség, mely a félvad emberekül ezer meg ezer gyermeket és felnőtt embert áldoz föl ék-telen báványistenének. Ezen vandalizmus elűntetésén, a kitért gyermekek és halálra szánt áldozatok megmentésén, a civilizált terjesztésén fáradoznak azon önfelelőderű hívők, kik az afrikai missziótelepeken élnek folytonos munkatételével iskoláit templomokat munkatételüket létesítik s a kultúra apostolai. Számos *de* egy biborosságok legutolsó körfelvételén a gyűjtőmezejébe papságát, hogy a hívők az afrikai pogányok testi és lelki nyomoráról előzetesen felvilágosítsa, *Vízkereszt* ünnepe, amelyen a világ világgossága, az isteni Üdvözítő, a keleti bűlcsék képeben a pogányságnak először nyitkozta ki magát, a templomokban gyűjtést rendeznek az afrikai missziók javára. A mi templomainkban egész napra kitért gyűjtőszalmánál rohajtja le bárki is kegyes adományát.

— **Pásztorjáték a legényegyletben.** A helybeli rom. kath. legényegyleti karácsony karácsony második napján sikerült póteknycélú előadást rendezett saját helyiségben, amit igen szép számú közönség nézett végig. A szereplők egyessége és a látványosságok rendezése meglepő volt s így méltán kielégíthette a hálás közönség várakozását.

— **Kir. kath. fogimnázium Jászapitán.** Mint lapunkban jeleztük Jászapitán város impozáns küldöttsége a múlt héten járt gimnázium felállítás érdekében a vallás és közoktatásügyi miniszterrel, mely alkalommal gróf Zichy János miniszter a küldöttség teljes szónoka: Markovits Pál ottani plebánus érveiben gazdag remek beszede után szeretetteljes biztatással felelt a kéréreim s a kath. gimnázium felállításának lehetőségét helyezte kiállításba. Derék jásztestvéreink kulturális célú törekvésén csak örövendeni tudunk és ösztínt kívánjuk a siker.

— **Pásztorjáték Négyzsfalson.** Mint jeleztük Pöcskai Róza tünitőző tanítványainál dec. 24-én karácsonyi pásztorjátékot adott elő, mely igen lényesen sikerült. A remekül betanított s gyönyörűen felöltözött kis szereplők nagyszerűen játszottak. A tanyai lakosok szülőiknek megdöbbenéssel az iskola termet. Annnyira megdöbbenéssel a közönségnek az előadás, hogy kérték azt megismételni. *Vízkereszt ünnepe*n délután ismét előfokják adni.

— **Köszönet a részvételért.** Mindazon jóakaró embereknek barátaimnak és ismerőseinknek — kik feljethetetlen híjérlem halála alkalmával szeretetteljes részvételük fájdalommal enyhített bűrökdedek — ez uton mondom hálás köszönetet. Örv. *Kazy Pálné.*

— **Karácsonyi előadás.** Mint előre is jeleztük Wéninger Kálmáné család telepének idősebb növendékei karácsonykor gyermekszínelőadást rendeztek, mely igen szépen sikerült minden ízében jelét mutatva a kedves produkció annak, hogy a gyer-

mekek vallásérköltésző nevelése és a praktikus életre való oktatása kitünő és lelkiismeretes kezében van.

— **Üjévi üdvözlés.** Nagyrabecsült és tisztelt vendégimnek ezután kívánok boldog üzenetdőt és továbbra is becses pártfogásukba ajánlkozva vagyok tisztelettel.

Jászberény, 1910 december 31.

Kózo József

a Pannónia-szálló vendéglőse.

Vidéki rövid hírek.

— **Megszűnt megyebeli lap.** A Mezőtúron megjelenő „Mezőtúri Hírlap” című megyebeli hetenkénti kérészer megjelenő lap — amelynek szerkesztője Vágó József tanító és tulajdonosa Fülöp Ferenc mezővárosi bírókos volt — pártfogás hiánya folytán megszűnt.

— **Uj bankfiókok.** A közeliünkben lévő Csány és Apc hevesmegyei községekben a gyöngyösi pénzügyintézet fiókokat létesítnek. A csányi fiók intézetül vezető *Politzer Jenő*, az apcainál *Reich Samu* lesz.

— **Sértészízláló.** R-T. Hatvan községben régebben fáradoztak már egy sertészízláló vállalat létesítésén. Most — mint értesítünk — ezen életre való eszmét az ottani hentesiparosok fogják megvalósítani részvényszerűségi alapon.

— **Elfogott kalandornó.** Egy veszedelmes szélhámosnót tartóztatott le a múlt napokban a szolnoki pályaudvaron. Papp Mariakka a neve és gépirónó az illető aki örökség ügyes árnyage alatt Budapestben több lakásodóját és ismerőst több székora kölcsönkérésével becsapta. Letartóztatása alkalmával is ilyen örökség felvételi ügyben utazott volna Debrecenbe.

— **A közszolgá jutalma.** Jászapitán közszeg képviselőtestülete a múlt napokban tartott ülésében jutalmazta meg a község egykori öregszoigáját Molnár K. Istvánt, aki 25 éven át becsülettel és hűséggel szolgált a várost — 100 korona jutalommal tüntette ki a képviselőtestület 51.

— **Műkedvelő előadás.** A jászaládi nyi ipartestület 10. hó-án vízkereszt napján műkedvelő színi előadást rendez. Színe kerül Gabányi „Az apások” című vígjátéka.

Figyelem!!!

Tudatom a t. közönséggel, hogy karácsony előtt való nap (vagyis szombaton este) a Pesti-nyomda előtt

egy barna boát

találtam, melyet a tulajdonosának jelentkezés esetén átadok

Kövics Vendél nyomdász Jászberény Pesti-nyomda, Vásár-utca 2. szám.

Egy szép

fűszerüzletberendezés

oicsón eladó Hulin Istvánnál.

Német nyelvtanítás.

Perfekt német nyelvtanításra előgadtunk tanítványok. Jászberény IV-ker. Liliom-u. 8 szám alatt.

Értesítés.

Értesítem a t. közönséget, hogy

lakatosműhelyemet

egy új

forrasztógéppel

szereltem fel. Minden e szakmába vágó munkát

gyorsan és pontosan

végzek. Így előfordok:

hibás öntvények törött al-

katrészek, géprészek, —

sárga vagy vörös rézmunka

— öszseforrasztását,

kazánrepedés kijavítását, ka-

zánbelső kiföldását, tovább-

áza vevő- és szántógépek ré-

szereinek öszseforrasztását s

nyinek teljes kijavítását.

Hívesem munkáimért aránylat-
tal szívesen szolgálok.

Tisztelettel

Sihla István

lakatos, Jászberény, Határ-u. 20

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú tudományfel-
földetést, versenypéssé tenni és a legszelebbebb körben elterjesz-
teni. E végül szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. tár-
sadalmat szervezi és egy nagy
sajtóalap létesítésére törekszik.

Tágja lehet minden keresztény férfi Állás nő — a rendes tag félévénként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jövővi tagok sorába tartozik aki éventéket legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepelt az, aki egyzerrel (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasabb célra. — Disztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K öszseget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Ferenciek-tér 7, V. tépsz. 1. em.

Könyvkötő-
tanuló

lapunk nyomdájában azonnal felvételi k.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Kóczyán Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete
JÁSZBERÉNY,
a nagytemplommal szemben.

Legelősből bevásárlási forrás.

Állandóan friss teavaj!

Kaphatók:

Magyar gyártmányú teásütéménykülönlégek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára hihetetlen olcsók.

Ni olcsó és jó kávét akar, reggen próbát álltalm **házigazdák** pörkölt kávéfajából, mindig friss, pörkölt állagotban kaphatók.

Rumok, likőrök, tohaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyborok, minden híres borvidékiborai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak-mellett ajánlom.

Minden hétfőn friss **hentesárak.**

Kaphatók bel- és külföldi sajtok: Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dóri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipói juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

Karácsonfadíszek

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diszes dobozos cukorkák

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

Legelősből és legutóbb a világon Óránként 3 fűrt fogyasztó óriási munkaképesség mellett Többet dolgozik, mint 10 más fajta va rógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bahlin karikálnjós-balkates varrógépeit házi s ipari céokra.

Sérvkötők, gumitárolók, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők **nagy választékban.**

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fal- és asztalórák, ékszeres, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsgöök

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és lötőszékórák nagy raktára.

Nagy raktár tart arany- és ezüsttárgyakból, ékszeres, ezüsttárgyakból, melyek ajándékoknak igen alkalmasok. Ugyancsint **üveg- és porcellánárak** nagyraktára.

Műhímezés és applikáció munkáit ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA
órás, ékszerész és mechanikus
Jászberény,
a Jászkerületi Nephok épületében.